

ЛІТЕРАТУРА

1. Родик К. Криптограмма анекдота / К. Родик // Зеркало недели. – 2008. – 24 октябрю. – С. 6.
2. Ільницький М. Альтернативна історія В. Кожелянка та антиутопія Ю. Щербака [Електронний ресурс] / Микола Ільницький. – Режим доступу : <http://litukraina.kiev.ua/scho-bulo-b-yakbi--scho-bude-yakscho>
3. Мямліна А. Міфологічне мислення і публіцистика: еволюція поняттєвого дискурсу / Антоніна Мямліна // Держава та регіони. Серія : Гуманітарні науки. – 2007. – № 2. – С. 72-77.
4. Кожелянко В. Дефіліада. Романи / Василь Кожелянко. – Львів : Кальварія, 2007. – 384 с.
5. Бердник О. Альтернативна еволюція / Олесь Бердник. – К. : Тріада-А, 2007. – 576 с.

REFERENCES

1. Rodik, K. (2008), «The cryptogram of joke», *Zerkalo nedeli*, no. 40. p. 6.
2. Ilnytsky, M. (2012). «Alternative History of V. Kozhelyanko and antiutopia by Yu. Scherbak», available at: <http://litukraina.kiev.ua/scho-bulo-b-yakbi-scho-bude-yakscho> (access March 15, 2012).
3. Mamlina, A. (2007), «Mythological thinking and publicism: the evolution of concept the discourse», *Status et regions*, no. 2, pp. 72-77.
4. Kozheliianko, V. (2007). *Defiliada. Romany* [Defiliada. Novels], Kalvariia, Lviv, Ukraine.
5. Berdник, A. (2007), *Alternatyvna evolyutsiya* [Alternative evolutione] Triada-A, Kyiv, Ukraine.

УДК 821:161.2:82-3

ХУДОЖНЄ ВИСВІТЛЕННЯ ДУХОВНО-МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ У РОМАНІ «У ЧЕРЕВІ ДРАКОНА» М. РУДЕНКА

Кравченко В.О., к. філол. наук, доцент

Чудновець С.В., магістрант

*Запорізький національний університет**вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна*

kravchenko_v_o@i.ua

У статті розглядаються особливості художньої інтерпретації духовно-моральних цінностей у романі М. Руденка «У череві дракона». Прокоментовано вміння автора реалізувати морально-духовні концепти через світоглядні орієнтири.

Ключові слова: морально-духовні цінності, проблема гріхопадіння і покаєння, роман, світогляд письменника, викриття системи тоталітаризму.

ХУДОЖЕСТВЕННОЕ ОСВЕЩЕНИЕ ДУХОВНО-МОРАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ В РОМАНЕ «В ЧРЕВЕ ДРАКОНА» Н. РУДЕНКО

Кравченко В.А., Чудновець С.В.

*Запорожский национальный университет**ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина*

В статье анализируются особенности художественной интерпретации духовно-моральных ценностей в романе Н. Руденко «В чреве дракона». Прокомментировано умение автора реализовать морально-духовные концепты через мировоззренческие ориентиры.

Ключевые слова: морально-духовные ценности, проблема грехопадения и покаения, роман, мировоззрение писателя, обличение системы тоталитаризма.

ARTISTIC COVERAGE OF SPIRITUAL AND MORAL VALUES IN M. RUDENKO'S NOVEL "IN DRAGON'S WOMB"

Kravchenko V.O., Chudnovets S.V.

*Zaporizhzhya National University
Zhykovsky str., 66, Zaporizhzhya, Ukraine*

M. Rudenko's works were not available to the readers for two decades. They represent concept of spiritual and emotional, moral and ethical problems from numeral perspectives, explained based on cultural, historical, and religious experiences of the people. The author's position, outlook and word are valuable. Studying of M. Rudenko's works can be a source of national self-comprehension of the Ukrainians, overcoming of their deep spiritual crisis in the newest political and military conflicts. M. Rudenko built his own system of philosophical views on the world development. He experienced and explained the Law of Unity of the Space and a Human. The author warned about breaking harmony in the world, confirmed close relation between the Universe and the World Intelligence, and opened the new ways to knowing the God. The writer successfully combined spiritual and esthetic feeling with scientific discoveries and fantastic forecasting.

The novel "In Dragon's Womb" is autobiographical. Testing of characters in it is the punishment for courage of the thought, love to Ukraine. The image of a dragon as an ancient evil means the antihuman communist authority. The dragon's territory is the hell, where "the people's enemies" are taking their "punishments". In symbolic opposing, the author predicts the fall of the communist idea, and thus the tragedy of the whole generation. Having analyzed the devastating politics of the Communists, whom M. Rudenko was devoted to for long years; he commented on the Marx's study and scientifically proved that it interferes with the space law of distribution of energy of the progress.

In the novel, the meaningful is a theme of the stay of participants of the Ukrainian Rebel's Army in the Stalin's camps. He proved nonsense of the Soviet propaganda in terms of taking different angles to Bandera's movement.

The writer covers the novel's ideas at the Bible's background. The author artistically predicted the fall of the country, which system provoked hostility, betrayal, murders among counterparts, having divided them according to constructed criteria of a despotic world. M. Rudenko interpreted concepts of kindness and evil and put them into philosophical views about eternal and fast lasting things, which can be objects of new research in context of Ukrainian literature.

Key words: moral and spiritual values, the problem of lapse from virtue and repentance, novel, the writer's outlook, unmasking the totalitarian system.

У ХХІ ст. в умовах національно-визвольної боротьби, розбудови демократичного суспільства з європейськими устоями, усе гострішою постає проблема української духовності та моралі. Для вивчення розвитку, здобутків і втрат українського народу потрібно брати до уваги психологію українського етносу, аналізувати його менталітет, етнічну свідомість та ідентифікацію особистості, які найпомітніше виявляють себе у протистоянні добра і зла. Етнопсихологічний склад нації заснований на її багатовіковому досвіді, історико-суспільному становленні й розвитку, зафіксований у певних рисах, нормах поведінки, у моральних цінностях. У час боротьби за свободу та державну цілісність українці зіткнулись із проблемою ідеологічного розколу в суспільстві. На цьому тлі все чіткіше проступають морально-духовні цінності, передані від предків, збережені на генетичному рівні, закодовані в народній мудрості, переосмислені митцями.

У творах українських письменників концепт духовно-емоційних та морально-етичних проблем багатогранно представлено і пояснено на основі культурного, історичного і релігійного досвіду народу. Вартісними тут є позиція автора, його світогляд і, звичайно, – переконливе слово.

У цьому аспекті досліджуємо творчість М. Руденка, у якій на високому духовно-естетичному та чуттєвому рівнях показано, що переживає людина, до чого прагне, чого боїться, від чого потерпає. Твори письменника не були доступні читачеві упродовж двох десятиліть, тож не могли впливати на розвиток наукового бачення будови Всесвіту, в якому є місце для Бога. На сучасному етапі вивчення світогляду М. Руденка набуває все більшої актуальності. Це може слугувати ефективним джерелом національного

самоусвідомлення українців і подолання глибокої духовної кризи в новітніх політичних і воєнних конфліктах.

Поєднуючи наукові прогнози та чуттєві особистісні передбачення, М. Руденко вибудовував своєрідну систему філософських поглядів на світовий розвиток. На його долю випало пізнати й пояснити закон єдності Космосу і Людини. У творах письменника вагоме місце відведено сутнісним складовим Світла, керованим Світовим Розумом, – злу й добру, гріховній і праведній сторонам людського життя.

Творчість М. Руденка привертала увагу багатьох літературознавців і літературних критиків. Ґрунтовним є дослідження О. Бондаренко, яка присвятила кандидатську дисертацію вивченню творів письменника в контексті літератури шістдесятників. Специфічне поєднання наукових теорій із художнім мисленням письменника досліджували А. Арсенюк, М. Жулинський, Ю. Логвиненко, С. Олійник та ін. Багато аспектів художнього бачення світу письменником залишаються ще недослідженими.

Мета нашої роботи – розглянути особливості художнього світобачення М. Руденка про будову Всесвіту та місце людини в ньому, пояснити природну закономірність конфлікту добра і зла в романі «У череві дракона».

Реалізація поставленої мети передбачає виконання таких завдань: прокоментувати особливості висвітлення морально-духовних концептів як вияву світогляду М. Руденка, проаналізувати художню категорію гріхопадіння на основі авторської теорії про світову гармонію на прикладі роману «У череві дракона».

Аналізуючи осмислення людських цінностей М. Руденком, потрібно знати рівень його релігійності, морально-духовних устоїв, поглядів на світ і людину у світі. Енергетика думки і слова письменника сформувались у складних випробуваннях. Від народження (1920 р.) до початку ХХІ ст. пережив голод, війну, політичне переслідування, дванадцятирічне ув'язнення в сибірських таборах, еміграцію в Німеччині і США, повернення в Україну. У ці періоди життя ламалися і складалися «пазли» світогляду, комсомольсько-комуністичні ідеї змінювалися на національно-центристські переконання. Офіцер Червоної армії, політрук у блокадному Ленінграді, інвалід Другої світової війни – він був нагороджений орденом Червоної Зірки й кількома медалями, а в 1976 р. ініціював створення Української громадянської групи сприяння виконанню Гельсінських угод, за що й втратив свободу.

Період шістдесятництва для колишнього комуніста М. Руденка став часом вивірення істинних душевних поривань, відмови від людиноненавистницької радянської ідеології, пошуку нових шляхів до осмислення світобудови. Проаналізувавши руйнівний характер політики комунізму, якій був вірний довгі роки, письменник розкритикував марксистське вчення, науково довівши, що воно є «дорогою до земного пекла, бо ... порушує космічний закон розподілу енергії прогресу» [2, с. 12]. Сподіваючись урятувати світ від хаосу і повного краху через надмірне поглинання і неспроможність повного відновлення сонячної енергії, М. Руденко розробляв свою теорію врятування світу, втілював ідеї в художній формі, написав про це в листах до високих партійних інстанцій. Сміливість такої позиції призвела до фізичного і морального тиску влади, арештів, семирічного перебування в таборі суворого режиму, заслання, повного ігнорування радянським суспільством як письменника. Не маючи змоги відкрито доводити свої наукові теорії, переборюючи душевні муки через приниження на Батьківщині, М. Руденко змушений був після багаторічного заслання емігрувати за кордон.

Ідейні протиріччя, що випали на його долю, переосмислення складних політичних, економічних, національних, моральних чинників суспільного устрою, глибоке розуміння впливу Космосу на людину лягли в основу знакових творів, зокрема романів «Ковчег

Всесвіту», «Сила Моносу», «У череві дракона», «Формула Сонця», повісті-феєрії «Народжений блискавкою». Через трактування одвічних проблем любові і зради, добра і зла, достоїнства і ницості автор пояснив закони світобудови, застеріг від порушень гармонії у світі, утвердив тісний зв'язок людства зі Всесвітом, Світовим Розумом, відкрив нові шляхи до пізнання Бога. У цьому сенсі М. Руденко вдало поєднав духовно-естетичне відчуття з науковими розробками та фантастичними прогнозуваннями. Духовно-моральні цінності для письменника – це не просто категорії психології, а орієнтири людської свідомості у світлі земної дійсності та Космічної мудрості.

У романі «У череві дракона» (1987 р.) розповідається про тяжкі роки заслання людини в сибірських таборах, яка мала власний погляд на суспільний устрій радянської держави, була національно свідомою і володіла особливими знаннями про вдосконалення світу. Це твір автобіографічний. Випробування героїв у ньому – то покарання за сміливість думки, індивідуальність характеру, любов до України. Образ дракона, як віковичного зла, втілює антилюдську комуністичну владу, що, розповсюдившись на величезній території, заволоділа долями громадян, понівечила їхні життя. Територія дракона – це, по суті, пекло, у якому відбувають «покарання» «вороги народу». Форма такого зла подана в художньому парадоксі: «В Мордовії концтаборів більше, ніж колгоспів...» [6, с. 32]. У художньому уявленні автора сталінське пекло – руйнівне явище для світу, бо його закони переходять межу між земним і Божим: «Коли на місце Бога стає держава, тоді вона привласнює собі й те, що належить Богові» [6, с. 32]. Комуністична ідеологія пропагувала свої закони буття, репрезентуючи їх як безперечно справедливі для людей, відданих їм, «богам» нового суспільства, заповітам Леніна і Сталіна. За християнською мораллю, шукання інших богів є світовою помилкою, гріхом. З метою чіткого констатування проблеми підміни Бога М. Руденко подав дійсність у формі паралелізму – хресний хід віруючих порівняв із демонстрацією комуністів: «...Хресний хід, бач, дістав разючу заміну: ті ж самі люди йдуть за червоним стягом... На новоявленій корогві визирає й ховається в кумачевих брижах нове обличчя, не Христове – обличчя Леніна» [6, с. 58]. У символіці такого протиставлення виявлено передбачення краху комуністичної ідеї, а з нею і трагедії цілого покоління. М. Руденко, вибудовуючи сюжет твору на основі фізичних страждань в'язнів і їхнього духовного спротиву системі, пояснив наближення самознищення тоталітарної держави як неодмінне покарання за скоєні гріхи проти людства.

На першому плані зображення подано реалії сталінського терору. Покарання за «гріхи» перед деспотичною владою продумані, систематизовані, навіть науково обґрунтовані: «При Міністерстві внутрішніх справ є спеціальний науково-дослідний інститут, який займається розробкою норм і методики утримання в'язнів» [6, с. 42]. Для достовірного ілюстрування ситуації письменник описав внутрішній вигляд ізолятора для покарань: «Довкола масивної залізобетонної споруди, котру лише умовно можна назвати столом, вишикувалось четверо залізобетонних „пнів”. Але вони були споруджені на такій відстані від „столу”, щоб ти, порушнику, не міг опертися об нього ліктями...» [6, с. 42]. У зображенні нелюдських умов життя в сталінських таборах автор використав іронію і сарказм, що підсилює винятковість жахливих подій: «Те залізобетонне «вмеблювання» для когось стало вдячною темою дисертації. Ми навіть бачили двох таких «учених» – приїздили в табір, щоб звірити з життям свої «наукові» теорії» [6, с. 42]. Представляючи дійсність, письменник розширив простір світового злочину, відтворив механізм страшної радянської системи. За допомогою художніх деталей М. Руденко передав обстановку в таборі, увиразнив психологічний стан в'язнів, викрив антигуманну політику комуністичної влади. Це – «замуроване кригою невелике віконце» в ізоляторі [6, с. 42]; чоботи-кирзяки, які «шилися із свинячої шкіри, котра міриадами дрібних дірочок, де колись була щетина, нагадувала цідилок для молока» [6, с. 46]; принесені

протестантам-голодувальникам страви, «щоб вони цілий день драгували своїми запахами» [6, с. 41].

Знаковою в романі є тема перебування учасників УПА в сталінських таборах. Письменник доводить безглуздість радянської пропаганди в питанні переакцентації такого явища, як бандерівський рух. Окреслюючи парадокс доби, він вибудовує антитезу, що гостро виявляє фальшивість радянсько-комуністичної ідеології, приреченої на самознищення: «Хто-хто, а бандерівці – люди надійні... Якщо десь в Африці виборюють національну незалежність – наші газети оголошують їх героями століття. Якщо те ж саме відбудеться на околицях власної держави – це вже вороги прогресу, бандити...» [6, с. 38]. У художній інтерпретації проблеми утверджується національна свідомість, волелюбність.

Ідеї твору письменник часто відтворює на біблійному тлі. На рівні асоціацій із легендою про братовбивство розглядаються глибинні проблеми суспільства, яке отримало вірус недовіри, підозри, комплекс пошуку ворога народу: «На поритому віспою обличчі місяця вгадуються біблійні постаті – Каїн підняв на вилах молодшого брата. Нам відомо: це відтоді почалися війни поміж людьми. І точитимуться вони доти, доки Христос не покарає Каїна за підступне братовбивство» [6, с. 55]. Автор художньо передбачив крах країни, система якої спровокувала ворожість, зрадливість, вбивство поміж співвітчизниками, розподіливши їх за надуманими критеріями деспотичного світу. З погляду християнської моралі, будь-яке приниження людини людиною не має місця в цивілізованому світі.

У полі релігійного світогляду людини зображено страшну несправедливість сталінського режиму. Репресії показані жорстокішими від нападів на українські землі татарської навали: «Татари колись хоч старих та малих не брали – не хотіли обтяжувати душі перед Аллахом зайвими мерцями. А тут був наказ виривати погане зілля з корінням – знищувати як клас» [6, с. 61]. Сутність сталінського терору, в осмисленні автора, є дикунською: «Саме повітря було насичене смородом концтаборів, озвучене стогами й прокляттями розтоптаних, позбавлених людської подобі істот, які мусили звикати до страшної назви – вороги народу» [6, с. 101]. Письменник зосередив увагу на жорстокості радянської системи покарань навіть до померлих в'язнів, до їхньої пам'яті. «Зеки» знаходили свій останній притулок на табірному кладовищі, на їхніх могилах ставили стовп із номером: «Тіло зека вважалося концтабірною власністю, бо не відбув строку. Родичі не мали права його забрати, але їм дозволялося доглядати могилу» [6, с. 118]. Збочення в регламентуванні законів радянсько-комуністичного контролю людських доль суперечить будь-яким нормам співжиття.

Рай і пекло в авторському баченні уособлюють протистояння добра і зла в Україні під час голодомору. Масове винищення селян показане в рамках нової «релігії» як покарання за відступництво чи непідкорення новому «Богові» з іменем Сталін: «Прекрасне село на півдні Київщини. Рай земний. Але за кілька зимових місяців там вимерло вісімсот дворів... Вимирали цілі райони» [6, с. 101]. Кара України засновувалася на новітніх законах: «Одні села Постишев наказував зрівняти з землею, інші заселялись колгоспниками з Орловщини» [6, с. 102]. М. Руденко охарактеризував згубність таких законів для українського суспільства.

Символом совісті, нездоланності істини є постать дивного чоловіка Івана Кириловича, якого злі язики прозвали дядьком Параскою. У його образі представлено посланця Бога, янгола небесного, «щоб наші душеньки від зла сатанинського порятувати» [6, с. 65]. У художній уяві письменника злу завжди протистоїть добро – роботящі люди, селяни-сіячі, які, працюючи, заряджають землю сонячною енергією. Однією з проблем роману є утвердження простої людини, у подобі якої, трапляється, приходять янголи: «І якби не приходили, люди давно б уже так освинячилися...» [6, с. 65]. У контексті морально-духовних цінностей зображено правовий парадокс комуністичної ідеології: після загибелі

тридцятьох шахтарів на Луганщині винного в трагедії начальника шахти покарали «суворою доганою по партійній лінії», а згодом призначили керівником іншої шахти [6, с. 83].

Роман «У череві дракона» проникнутий засудженням сталінізму – руйнівного, шкідливого явища буття, яке явило себе світу новою ідеологією, релігією, що прагне вершити долі людей. Провідна ідея твору – утвердження духу й духовності людини як рушійної сили Всесвіту, носіїв вічного. Письменник вивів своєрідну теорію виживання у складних умовах, пояснив нездоланність справедливості перед деспотизмом: «Духом ми знаємо незмірно більше, ніж розумом. Інша річ, що мозок не завжди вміє осмислити наші власні духовні скарби. Бо духовне походить не від мозку» [6, с. 98]. Через духовно-естетичне бачення світу в романі проведено глибокий аналіз гріхів державного сталінського диктату проти народу. Поняття добра і зла в інтерпретації М. Руденка втілені у філософські роздуми про вічне і скороминуче, які можуть бути об'єктом нового дослідження в контексті української літератури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко О. Художня проза Миколи Руденка в літературному контексті шістдесятництва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01. «Українська література» / О. Бондаренко. – Запоріжжя, 2002. – 19 с.
2. Бровко О. Поетичний світ Миколи Руденка [Електронний ресурс] / О. Бровко // Микола Руденко – поет, філософ, борець : матеріали краєзнавчих читань, присвячених 90-річчю від дня народження М. Руденка, видатного українського письменника, Героя України. – Луганськ, 2010 – Режим доступу : http://www.library.lg.ua/rus/izdaniya_materiali.php?filename=2011_06_23_15_21_11.html&name
3. Власенко І. Книга життя і життя як книга / І. Власенко // М. Руденко. У череві дракона : романи. – К. : КП «Редакція журналу «Дніпро», 2007. – С. 5–22.
4. Жулинський М. Слово і доля : навчальний посібник / М. Жулинський. – К. : А.С.К., 2002. – 640 с.
5. Логвиненко Ю. Предтеча дня сьогоднішнього: національний і державницький масштаби творчості Миколи Руденка / Ю. Логвиненко // Літературознавство. – 2014. – № 5. – С. 59–62.
6. Михайлюта О. «Азаров «у степах Руденка не бував»» [Електронний ресурс] / О. Михайлюта // Україна Молода : щоденна інформаційно-політична газета. – № 236 від 16 грудня 2010 – Режим доступу : <http://www.umoloda.kiev.ua/print/84/45/63993>
7. Руденко М. У череві дракона : романи. [передм. І. Власенка] / М. Руденко. – К. : КП «Редакція журналу «Дніпро», 2007. – С. 121–290.
8. Талалай Л. Пером із янгольського крила: про творчий та життєвий шлях Миколи Руденка / Л. Талалай // Київ. – 2002. – № 3. – С. 13.

REFERENCES

1. Bondarenko, O. (2002), “Artistic prose by M. Rudenko in the literary context sixties”, Thesis abstract for Cand. Sc. (Philology), 10.01.01, Zaporizhzhya National University, Zaporizhzhia, Ukraine.
2. Brovko, O. (2010), “The poetic world by Mykola Rudenko”, Mykola Rudenko – poet, philosopher, fighter : materials of the local history readings dedicated to the 90th anniversary of M. Rudenko, a prominent Ukrainian writer, Hero of Ukraine, available at : http://www.library.lg.ua/rus/izdaniya_materiali.php?filename=2011_06_23_15_21_11.html&name (access June 23, 2011).

3. Vlasenko, I. (2007), "The book of life and life as a book", *M. Rudenko. U cherevi drakona : romany*, pp. 5–22.
4. Zhulinskyj, M. (2002), *Slovo i dolya: navchalnyj posibnyk* [Word and fate], A.S.K, Kyiv, Ukraine.
5. Logvinenko, Yu. (2014), "Forerunner this day : National and state the extent of the works by Mykola Rudenko", *Literaturoznavstvo*, no. 5, pp. 59–62.
6. Mykhajlyuta, O. (2010), "Azarov "in Rudenko's steppes did not happen", *Ukraine Young*, daily information-political newspaper, no. 236, available at : <http://www.umoloda.kiev.ua/print/84/45/63993> (access December 16, 2010).
7. Rudenko, M. (2007), *U cherevi drakona: romany*, [In the belly of the dragon: novels], Redaktsia zhurnalu "Dnipro", Kyiv, Ukraine.
8. Talalaj, L. (2002), "Pen with angelic wings: the creative and life path of Mykola Rudenko", *Kyiv*, no. 3, pp. 13.

УДК 821.161.2:82-31

ХУДОЖНІЙ СВІТ ПАВЛА ЗАГРЕБЕЛЬНОГО

Красненко О.В., аспірант

*Луганський національний університет імені Тараса Шевченка
пл. Гоголя, 1, м. Старобільськ, Україна*

elets_lena@mail.ru

Стаття присвячена характеристиці художнього світу прози Павла Загребельного. Звернено основну увагу на художню реалізацію концептів романів історичної тематики – циклу про Київську Русь ("Диво", "Первоміст" та "Смерть у Києві"). Розглядаються специфічні риси творів триптиху, які є засобами вираження, вербалізації концептів дива, творчості, історичної пам'яті, влади та мосту, а також показано особливості часопростору в романі "Диво" Павла Загребельного.

Ключові слова: художній світ, концепт, часопростір, історичний роман.

ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ МИР ПАВЛА ЗАГРЕБЕЛЬНОГО

Красненко Е.В.

*Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко
пл. Гоголя, 1, г. Старобельск, Украина*

Статья посвящена характеристике художественного мира прозы Павла Загребельного. Обращено основное внимание на художественную реализацию концептов романов исторической тематики – цикла о Киевской Руси ("Чудо", "Первомост" и "Смерть в Киеве"). Рассматриваются специфические черты произведений триптиха, которые являются средствами выражения, вербаллизации концептов чуда, творчества, исторической памяти, власти и моста, а также показаны особенности времени и пространства в романе "Чудо".

Ключевые слова: художественный мир, концепт, хронотоп, ретроспекция.

THE ARTISTIC WORLD OF PAVLO ZAHREBELNYI

Krasnenko E.V.

*Luhansk National University named Taras Shevchenko
Gogolya Av., 1, Starobelsk, Ukraine*

Pavlo Zahrebelnyi is one of the most famous Ukrainian writers of the twentieth century, though his legacy is not yet completely understood, despite the considerable amount of literature scientific research. This article focuses on the characteristics of the artistic world of prose by Pavlo Zagrebelnyi, paid attention to the artistic representation of concepts novels historical subjects – the cycle of Kievan Rus ("Miracle", "Pervomist" and "Death in Kiev"). Consider specific features works triptych, a means of expression, verbalization miracle concepts, creativity, historical memory, power and bridge, and shows features timespace's novel "Miracle" by Pavlo Zagrebelnyi.

The purpose of the article is outlining the features of timespace in triptych about Kievan Rus by Pavlo Zagrebelnyi.